

HANDLINGSPLAN

Våldsbejakande extremism – att arbeta
förebyggande och utbilda är rätt väg

Sammanfattning

INGEN FÖDS TILL EXTREMIST. Den våldsbejakande extremismen breder ut sig. Även i Svalövs kommun syns tecken på den emellanåt. Hur arbetar vi för att motverka dessa krafter – innan de syns, men också efter att de blivit synliga? Förebyggande arbete, samverkan, kombinerat med utbildning är det sätt vi vill arbeta med frågan i Svalövs kommun. Tillsammans blir vi starkare. Kunskap är styrka.

2016-2018

Antagen av Kommunfullmäktige 2016-10-31

Innehåll

Inledning.....	2
Vad är våldsbejakande extremism?	2
Så ska kommunen arbeta mot våldsbejakande extremism	3
Mål.....	3
Kommunens förebyggande arbete.....	3
Samverkansparter	4
Utbildning	4
Information internt och externt	4
Löpande uppföljning av arbetet	5
Råd för anställda i arbetet i frågan om våldsbejakande extremism	5
Länkar till publikationer och sidor på internet.....	5
Kontaktvägar	6
Vid akuta lägen	6
Vid oro och behov av att prata med någon.....	6
Kontakter lokalt i kommunen.....	6
Polisen	6
Skolkuratorer	6
Socialtjänsten	6
Operativ enhet i skarpt läge	6
Bilagor.....	7
Kommunikationsplan	7

Inledning

Våldsbejakande extremism har blivit allt mer synligt i samhället de senaste åren och uppfattas som ett hot mot vår demokrati. En förutsättning för att vår demokrati ska fungera är att individer känner tilltro till det demokratiska systemet och visar respekt för alla individers lika värde.

Det finns dock ett fåtal individer som inte accepterar de grundsatser som vårt öppna samhälle vilar på. Det är individer och grupperingar som anser att rättsstaten saknar legitimitet och att det är försvarbart att bryta mot lagar och att använda våld för att uppnå samhällsförändringar.

Det är viktigt att mobilisera samhällets alla krafter mot extremismen, både den religiösa och den politiska.

2014 inrättade regeringen en nationell samordnare för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Samordnarens uppdrag är att förbättra samverkan mellan myndigheter, kommuner och organisationer på nationell, regional och lokal nivå när det gäller arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Samordnaren ska även verka för att kunskapen om våldsbejakande extremism ökar och att förebyggande metoder utvecklas med syftet att öka känslan av trygghet, öka tilliten till varandra och samhället, minska våld och skadegörelse, minska diskriminering av grupper och öka grupperingars inkludering i samhället.

De enskilda kommunerna kan bidra med kunskap om lokalsamhället och de sammanhang där det finns risk för radikaliserings. De etablerade nätverken och samverkansorganen i kommunen behöver i högre utsträckning än vad som görs idag, fokusera på frågan.

Denna handlingsplan drar upp riktlinjerna för hur Svalövs kommun ska arbeta för att påbörja en process mot ett strukturerat arbete mot våldsbejakande extremism. Handlingsplanen är framtagen av en arbetsgrupp med representanter från polisen, skolan, socialtjänsten, flyktingsamordnare, fritid, kultur och räddningstjänsten.

Vad är våldsbejakande extremism?

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål.

Begreppet extremism utgår från att det finns en koncentration av åsikter som står långt från mittpunkten i samhället. Dessa individer är ovilliga att kompromissa om det som de bedömer viktigt.

Begreppet radikaliseringsprocess är den förändringsprocess som leder till att en person eller en grupp stödjer eller utövar ideologiskt motiverat våld för att främja en sak.

Våldsbejakande extremism förekommer både i politiska och religiösa ideologier.

En individ som ingår i denna miljö kan vara våldsbenägen, men kan också undvika att använda våld själv för att istället koncentrera sig på att få andra att göra det.

De inriktningar av våldsbejakande extremism som för närvarande förekommer i det svenska samhället är:

- Den högerextrema vit-makt-miljön
- Den vänsterautonoma miljön
- Den islamistiska miljön

Så ska kommunen arbeta mot våldsbejakande extremism

Svalövs kommun ska verka aktivt mot våldsbejakande extremism genom att säkerställa att kommunen höjer kunskapsnivån hos personal, förtroendevalda och medborgare, samt ökar tidig upptäckt och hantering av personer som riskerar att radikaliserar.

Det är även viktigt att klargöra vart man vänder sig vid oro och vilka som ska hantera en insats då stöd och aktiva åtgärder behövs.

Mål

Målet med Svalövs kommuns arbete mot våldsbejakande extremism är att i samverkan med polisen:

- Arbeta aktivt för tidig upptäckt
- Ha en organisation och ett strukturerat arbetssätt för att kunna vidta åtgärder ifall misstanke finns om att en person eller grupp av personer radikaliserats eller planerar att attackera civilsamhället

Framgångsfaktorer i arbetet kommer att vara:

- Samverkan, vilken går som en röd tråd i arbetet mot extremism
- Att ha en uppdaterad lägesbild tillsammans med polisen
- Att vi drar nytta av olika aktörers engagemang, kompetens och styrkor
- Att vi använder befintliga verksamheter och samverkanskanaler även i detta arbete
- Att vi höjer kompetensen om våldsbejakande extremism hos personal och samverkansparter så att vi känner igen riskfaktorer och riskbeteenden

Kommunens förebyggande arbete

Redan idag bedriver Svalövs kommun förebyggande arbete i egen regi, men även i samverkan med andra aktörer. Detta arbete bedrivs både på generell nivå och gentemot utvalda målgrupper och individer för att skydda utsatta personer och målgrupper.

Det är oerhört viktigt att detta arbete fortsätter i syfte att även understödja frågan om våldsbejakande extremism.

Exempel på förebyggande arbeten som redan pågår på ett bra sätt, är skolans värdegrunds- och integrationsarbete. Även läroplanernas allmänbildning inom teman som demokrati, medborgarskap, källkritik stödjer detta arbete.

Socialtjänstens förebyggande arbete gentemot utsatta personer, integrationsproblematiken och utanförskap, stödjer även arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism, liksom allt brottsförebyggande arbete, för att nämna några områden som redan vidtar förebyggande åtgärder.

Fritids- och kulturaktiviteter utgör viktiga stötdämpare för att människor ska känna inkludering och delaktighet och känna att alla människor har lika värde och möjligheter.

Samverkansparter

Vid två tillfällen under våren har arbetsgruppen som utarbetat denna handlingsplan träffats, identifierades ett antal möjliga externa parter för samverkan i arbetet mot våldsbejakande extremism.

Parterna som identifierades är (listade utan inbördes rangordning):

- Svenska kyrkan
- Utövare av Islam
- Föreningen Marhaba
- Somaliska föreningen
- Språkkaféet
- Fastighetsägare
- Föräldrar
- Gode män
- Nattvandrare
- Föreningslivet
- vårdcentraler

Utbildning

För att säkerställa att anställda, politiker samt samverkansaktörer och medborgare tar sitt ansvar för att uppfatta misstankar om våldsbejakande extremism ska utbildning ges brett.

Syftet med utbildningen är att flertalet ska ges en allmän utbildning. Däremot ska nyckelpersoner erbjudas djupare kunskaper i ämnet våldsbejakande extremism. Verksamhetsansvariga väljer ut vilka personer som ska gå respektive utbildning.

Dessa personer ska efter genomgången utbildning få med sig ett presentationsmaterial som ska tas fram hösten 2016, ett material som även lämnas ut till chefer. Syftet är att materialet ska spridas vidare vid arbetsplatsträffar eller liknande, så att budskapet ska nå ut till alla anställda som berörs.

Information internt och externt

En särskild kommunikationsplan har tagits fram och återfinns som separat bilaga till denna handlingsplan.

Kommunikationsplanen syftar till att beskriva hur vi på ett strukturerat sätt ska sprida dels kunskaper om vad våldsbejakande extremism är till anställda, samverkansaktörer och medborgare, dels hur vi sprider kunskaper om riskfaktorer och riskbeteende. I planen visas också hur vi ska kommunicera

informationen om vart man vänder sig ifall man har misstanke om eller hyser oro för att någon är på väg att radikaliseras eller planerar att skada vårt samhälle.

Löpande uppföljning av arbetet

För att nå framgång i detta arbete har vi valt att inte skapa några nya mötesarenor specifika för denna fråga. Istället har vi identifierat ett befintligt nätverk bestående av bland andra polis, socialtjänst, skola och vårdcentral som samverkar kring familjefridsfrågor.

Detta nätverk kommer att hantera den löpande uppföljningen av våldsbejakande extremism i kommunen.

Vid nätverkets sammankomster revideras nulägesanalysen och erfarenheter utbyts mellan samverkansparterna. Även behov av förebyggande insatser diskuteras på nätverkets möten, oavsett om det handlar om åtgärder på generell nivå, eller om det rör sig om åtgärder som riktas lokalt till en målgrupp eller individ.

Samordnaren för familjefridsfrågan blir sammankallande för nätverket. Vid behov deltar kommunens kontaktperson för våldsbejakande extremism på dessa möten. Till mötena kan andra parter adjungeras, till exempel fritids- och kulturchefen, integrationssamordnare och ansvariga för utemiljö och fastigheter.

Huvudansvarig för arbetet mot våldsbejakande extremism i Svalövs kommun är kommunens kontaktperson gentemot den nationella samordnaren.

Råd för anställda i arbetet i frågan om våldsbejakande extremism

Socialstyrelsen har under 2016 tagit fram en publikation som heter "Våldsbejakande extremism. Stöd för socialtjänstens arbete med barn och unga vuxna." Publikationen innehåller både konkreta fallbeskrivningar och tips på lyckade förebyggande insatser som genomförs i Sverige och i Europa.

Den nationella samordnaren har även tagit fram utbildningsmaterialet "Samtalskompassen". Samtalskompassens material kan användas på arbetsplatsträffar, föräldramöten och i dialog med grupper och individer.

Den nationella samordnaren har även sammanställt information i ämnet våldsbejakande extremism för den som söker mer kunskap.

Brottsförebyggande centrum i Värmland har tagit fram en informationsfolder som kan laddas ner från centrumets hemsida.

Länkar till publikationer och sidor på internet

Socialstyrelsens publikation:

<http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20163/2016-5-2.pdf>

Nationella samordnaren:

www.samtalskompassen.samordnarenmotextremism.se

<http://www.samordnarenmotextremism.se/kunskap>

Brottsförebyggande centrum i Värmland, informationsfolder:

<http://www.bfciv.se/Homepage/Download->

[File/f/677188/h/6dc3acdfd97b6b7d36009ec8193a0632/V%C3%A5ldsbejakande+extremism+Bra+att+k%C3%A4nna+till+som+f%C3%B6r%C3%A4lder+och+l%C3%A4rare](http://www.bfciv.se/Homepage/Download-File/f/677188/h/6dc3acdfd97b6b7d36009ec8193a0632/V%C3%A5ldsbejakande+extremism+Bra+att+k%C3%A4nna+till+som+f%C3%B6r%C3%A4lder+och+l%C3%A4rare)

Kontaktvägar

Vart vänder man sig om man som anställd, förtroendevald, förälder, medborgare eller samverkanspart misstänker att en person eller grupp av personer riskerar att eller redan har radikaliserats?

Vid akuta lägen

Vid ett akut läge, till exempel risk för våldsdåd eller att en person håller på att lämna landet för att ansluta sig till exempelvis IS, ska man alltid ringa polisen på tel. 112.

Vid oro och behov av att prata med någon

Om man känner oro och behöver prata med någon kan man alltid använda den nationella stödtelefonen på tel. 020-100 200

Kontakter lokalt i kommunen

Första kontakten med Svalövs kommun tas med ett nätverk för samverkan bestående av polisen, skolkuratorer, socialtjänstens mottagningsenhet (socialjour utanför kontorstid).

Polisen

Ring 114 14, sök kommunpolis Svalöv

Skolkuratorer

Ring 0418-666119 för kurator på gymnasiet

Ring 0418-475243 för kurator årskurs 7-9

Ring 0418-475057 för kurator årskurs 1-6

Socialtjänsten

Ring 0418-475063 för mottagningsenhet

Ring 114 14 för jour under kvällar, helger samt röda dagar. (söndag-torsdag 17-24, fredag-lördag 17-02)

För anställda inom Svalövs kommun finns även ett direktnummer till kommunpolisen samt till den tjänsteman på socialtjänsten som specialiserar sig på våldsbejakande extremism.

Tanken är att man som privatperson eller inom organisationen ska i första hand kunna vända sig till den part man känner sig mest bekväm med, ifall det föreligger oro i dessa frågor. Om någon inte är tillgänglig kan man vända sig till någon av de andra kontaktpersonerna.

Operativ enhet i skarpt läge

Nätverket som utgör underlaget för telefonlistan blir även operativ enhet vid misstänkt fall av våldsbejakande extremism där beslut snabbt behöver tas och handlingsplaner behöver upprättas.

Den person som blir första kontaktperson ansvarar för att hjälp ges och ansvarar för att kalla in eller informera den operativa gruppen. Till den operativa gruppen adjungeras även samordnaren för våldsbejakande extremism samt den tjänsteman som specialiserat sig på islamistisk våldsbejakande extremism.

Vid riskbedömningen ska gruppen alltid ha i åtanke att krisledningsorganisationen kan behöva informeras.

Bilagor

Kommunikationsplan